

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

УТВЪРЖДАВАМ:

Доц. д-р ИГОР ДАМЯНОВ

МИНИСТЪР

РАМКОВА ПРОГРАМА Б

**за начално професионално обучение
с придобиване на втора степен на професионална
квалификация**

София, 2003 г.

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1.НОРМАТИВНО ОСНОВАНИЕ

Рамковата програма Б за начално професионално обучение с придобиване на втора степен на професионална квалификация е разработена на основание чл.10, ал.3, т.1, чл.11 и чл.12 от Закона за професионалното образование и обучение.

1.2.ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Целта на рамковата програма Б е да регламентира условията и реда за придобиване на втора степен на професионална квалификация в съответствие със :

- Закона за професионалното образование и обучение;
- Закона за народната просвета;
- Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план;
- Правилника за прилагане на Закона за народната просвета;
- Държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по професии, утвърдени с наредби;
 - Държавното образователно изискване за системата на оценяване, утвърдено с наредба;
 - Държавното образователно изискване за документите в системата на народната просвета, утвърдено с наредба;
 - Наредбата за разпределение на учебното време за достигане на общообразователния минимум по класове, етапи и степени на образование;
 - Наредбата за определяне броя на учениците и на децата в паралелките и в групите на училищата, детските градини и обслужващите звена.

1.3. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата, конкретизирана за всяка професия по списъка по чл.6, ал.1 от ЗПОО с Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по професия, е предназначена за разработване на учебни планове и учебни програми за институциите, имащи право да осъществяват обучение за придобиване на професионална квалификация, съгласно чл. 9 от ЗПОО в т.ч.:

- професионални училища, професионални гимназии, професионални колежи, училища по изкуствата;
- прогимназиални, основни, средни общообразователни, специални и спортни училища, гимназии и профилирани гимназии в отделни паралелки в тях – въз основа на заповед на министъра на образованието и науката, ако отговарят на условията, определени с Държавните образователни изисквания;
- центрове за професионално обучение;

2. ИЗИСКВАНИЯ КЪМ КАНДИДАТИТЕ ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО ПРОГРАМАТА

2.1.ИЗИСКВАНЕ ЗА МИНИМАЛНА ВЪЗРАСТ

2.1.1.При обучение в училищата:

- за професионално образование и професионално обучение на ученици - учениците да навършват 13 години в годината на кандидатстване за обучение по програмата;
- за професионално обучение на лица, навършили 16 години – лицата да са навършили 16 години.

2.1.2. При обучение в центрoвете за професионално обучение – лицата да са навършили 16 години.

2.2. ИЗИСКВАНЕ ЗА ЗДРАВОСЛОВНОТО СЪСТОЯНИЕ

Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицинско свидетелство, доказващо, че професията, по която кандидатът желае да се обучава, не му е противопоказна.

2.3. ИЗИСКВАНЕ ЗА ВХОДЯЩО ОБРАЗОВАТЕЛНО РАВНИЩЕ

2.3.1. ЗА УЧЕНИЦИ:

Варианти на рамкова програма	Минимално входящо образователно равнище	Продължителност на обучението	Изходящо образователно и квалификационно равнище
Б1	Завършено основно образование или завършен клас от средното образование	до 4 (четири) години	Втора степен на професионална квалификация и завършен X или XI клас, придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити за завършване на средно образование или завършено средно образование

А) ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ И ПОВИШАВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНАТА КВАЛИФИКАЦИЯ

Завършилите клас от средното образование могат да се обучават за придобиване на средно образование и втора степен на професионална квалификация по реда и при условията на Правилника за прилагане на Закона за народната просвета и Държавното образователно изискване за системата на оценяване.

Завършилите обучението могат:

- да се реализират на пазара на труда;
- да продължат обучението си за придобиване на трета степен на професионална квалификация по рамкова програма В;
- да продължат обучението си за актуализиране и разширяване на придобитата професионална квалификация чрез обучение по рамкова програма Е, както и за придобиване на трета степен на професионална квалификация, ако отговарят на изискванията за входящо образователно равнище;
- да придобият професионална квалификация по друга професия чрез обучение по рамкова програма А и рамкова програма Б;
- да придобият квалификация по част от друга професия чрез обучение по рамкова програма Д.

2.3.2. ЗА ЛИЦА, НАВЪРШИЛИ 16 ГОДИНИ :

Варианти на рамкова програма	Минимално входящо образователно равнище	Продължителност на обучението	Изходящо квалификационно равнище
Б 2	Завършен клас от средното образование или завършено средно образование	1 (една) година	Втора степен на професионална квалификация

А) ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ И ПОВИШАВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНАТА КВАЛИФИКАЦИЯ

Завършилите обучението могат:

- да се реализират на пазара на труда;
- да продължат обучението си за актуализиране и разширяване на придобитата професионална квалификация чрез обучение по рамкова програма Е, както и за придобиване трета степен на професионална квалификация, ако отговарят на изискванията за входящо образователно равнище;
- да продължат образованието си за придобиване на средно образование;
- да придобият професионална квалификация по друга професия чрез обучение по рамкова програма А или рамкова програма Б;
- да придобият квалификация по част от друга професия чрез обучение по рамкова програма Д.

2.4. ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС

Организацията на учебния процес се определя с Държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по професии.

2.4.1. ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ

- за ученици - в съответствие със Закона за народната просвета и Правилника за прилагане на Закона за народната просвета :
- за лицата, навършили 16 години - формата на обучение се определя от обучаващата институция.

2.4.2. ОРГАНИЗАЦИОННИ ФОРМИ

- Училищното обучение се организира в последователни класове. В зависимост от броя на учениците класовете се разпределят в паралелки при спазване изискванията на Наредбата за определяне броя на учениците и на децата в паралелките и в групите на училищата, детските градини и обслужващите звена.
- За лица, навършили 16 години, организационната форма е квалификационен курс, в който броят на обучаемите се определя от обучаващата институция.

- При обучение в квалификационни курсове за придобиване на правоспособност по професии броят на обучаваните се определя съгласно нормативните документи на съответните компетентни органи.

3. УЧЕБЕН ПЛАН

3.1 .СЪДЪРЖАНИЕ :

- 3.1.1. НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО НАПРАВЛЕНИЕ (вкл. код)
- 3.1.2. НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРОФЕСИЯТА (включително код)
- 3.1.3. НАИМЕНОВАНИЕ НА СПЕЦИАЛНОСТТА (включително код)
- 3.1.4. ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ
- 3.1.5. ВХОДЯЩО ОБРАЗОВАТЕЛНО И КВАЛИФИКАЦИОННО РАВНИЩЕ
- 3.1.6. СРОК НА ОБУЧЕНИЕ
- 3.1.7. ОРГАНИЗАЦИОННА ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ
- 3.1.8. ГРАФИК НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС
- 3.1.9. НАИМЕНОВАНИЕ НА УЧЕБНИТЕ ПРЕДМЕТИ (МОДУЛИ)
- 3.1.10. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНИТЕ ПРЕДМЕТИ (МОДУЛИ) И УЧЕБНИТЕ ЧАСОВЕ ПО ВИДОВЕ ПОДГОТОВКА
- 3.1.11. НАЧИН НА ЗАВЪРШВАНЕ И УДОСТОВЕРЯВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБУЧЕНИЕ
- 3.1.12. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ (друга необходима информация)

СТРУКТУРА НА УЧЕБНИЯ ПЛАН

3.2.1. ЗА ОБУЧЕНИЕ НА УЧЕНИЦИ:

Учебният план се изготвя в съответствие със:

- Закона за народната просвета;
- Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план;
- Закона за професионално образование и обучение;
- Държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по професии, утвърдени с наредби;
- Настоящата рамкова програма.

Учебният план се утвърждава от министъра на образованието и науката.

Въз основа на учебния план училището изготвя училищен учебен план, който се утвърждава :

- за общинските училища и държавните училища, които се финансират чрез бюджета на МОН - от началника на регионалния инспекторат по образование;
- за държавните училища, които се финансират чрез бюджета на друго министерство или ведомство – от съответния министър или ръководител на ведомство, съгласувано с министъра на образованието и науката.

А) УЧЕБЕН ПЛАН ЗА РАМКОВА ПРОГРАМА- ВАРИАНТ Б 1

№	учебни предмети	класове				всичко учебни часове
		IX	X	XI	XII	
		Брой на учебните седмици				
		36	36	36	31	
седмичен брой на учебните часове						
1	2	3	4	5	6	7
А.	Общообразователна подготовка	27	20	10	6	2238
	Всичко А	27	20	10	6	2238
Б.	Задължителна професионална подготовка в т.ч.:	5	12	17	23	1997
1.	теоретично обучение					
2.	практическо обучение – в т.ч.:					
	• учебна практика					
	• производствена практика			2 седмици x 30 учебни часа	2	122
	Всичко Б	5	12	17	23	1997
	Всичко А + Б	32	32	27	29	4235
В.	Задължителноизбираема подготовка			5	3	273
	Всичко А + Б + В	32	32	32	32	4508
Г.	Свободноизбираема подготовка	4	4	4	4	556
	Всичко А + Б + В + Г	36	36	36	36	5064

ЗАБЕЛЕЖКИ:

В учебния план по професията учебните часове за теоретично и за практическо обучение от задължителната професионална подготовка се разпределят за обща, отраслова и специфична подготовка за професията.

В учебния план по професията най-малко 40 на сто от броя на учебните часове за задължителна професионална подготовка са за практическо обучение (учебна и производствена практика).

Производствената практика се организира и провежда по график, утвърден от директора на училището в зависимост от конкретните условия и възможностите за организирането ѝ.

3.2.2. ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ЛИЦА, НАВЪРШИЛИ 16 ГОДИНИ:

Учебният план се разработва от обучаващата институция или от заявителя на професионалното обучение в съответствие с:

- Закона за професионално образование и обучение;
- Държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по професии, утвърдени с наредби;
- Настоящата рамкова програма.

А) УЧЕБЕН ПЛАН ЗА РАМКОВА ПРОГРАМА -ВАРИАНТ Б 2

№	учебни предмети (модули)	всичко учебни часове
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
А.	Задължителна професионална подготовка:	най-малко 600
1.	теоретично обучение	...
2.	практическо обучение	...
	Всичко А	най-малко 600
Б.	Избираема професионална подготовка	60
	Всичко А+Б	най-малко 660

ЗАБЕЛЕЖКА:

Броят на учебните часове за практическото обучение е не по-малък от броя на учебните часове за теоретично обучение.

4. СЪДЪРЖАНИЕ НА ОБУЧЕНИЕТО

Учебното съдържание по всеки учебен предмет (модул) за теоретичното и за практическото обучение се разработва по теми и часове в учебни програми.

4.1. ЗА УЧЕНИЦИ

Обучението в учебните часове по задължителна професионална подготовка се осъществява по учебни програми, утвърдени от министъра на образованието и науката.

Обучението в учебните часове по задължителноизбираема подготовка по професията се осъществява по учебни програми, разработени в обучаващата институция и утвърдени от началника на регионалния инспекторат по образование.

Обучението в учебните часове по свободноизбираема подготовка по професията се осъществява по учебни програми, разработени в обучаващата институция и утвърдени от директора ѝ.

4.2. ЗА ЛИЦА, НАВЪРШИЛИ 16- ГОДИШНА ВЪЗРАСТ

Обучението в учебните часове се осъществява по учебни програми, разработени в обучаващата институция или от заявителя на професионалното обучение.

5. ЗАВЪРШВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБУЧЕНИЕ

Професионалното обучение по рамкова програма Б завършва с полагане на държавни изпити за придобиване на професионална квалификация по:

- теория на професията;
- практика на професията

Изпитът по теория на професията се провежда по национални изпитни програми, утвърдени от министъра на образованието и науката, а за училищата по изкуствата – от министъра на културата.

Организацията на изпитите се определя съгласно държавното образователно изискване за системата за оценяване, а съдържанието - им съгласно Държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по професии.

6. УДОСТОВЕРЯВАНЕ НА ЗАВЪРШЕНО ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ

6.1. ЗА РАМКОВА ПРОГРАМА - ВАРИАНТ Б 1

Завършеното професионално образование се удостоверява с:

- удостоверение за завършен клас от средното образование, удостоверение за завършено средно образование или диплом за завършено средно образование;
- свидетелство за професионална квалификация.

Съдържанието на документите, удостоверяващи завършено професионално образование е определено в чл. 43, чл. 46 и чл. 52 от Наредба № 4 от 16.04.2003 г. на Министерството на образованието и науката.

6.2. ЗА РАМКОВА ПРОГРАМА - ВАРИАНТ Б 2

Завършеното професионално обучение се удостоверява със:

- свидетелство за професионална квалификация.

Съдържанието на документа, удостоверяващ завършено професионално обучение, е определено в чл.52 от Наредба № 4 от 16.04.2003 г. на Министерството на образованието и науката.

6.3. ПРАВО ЗА ИЗДАВАНЕ НА ДОКУМЕНТИ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

Право за издаване на документи за професионална квалификация имат професионалните училища, професионалните гимназии, професионалните колежи, лицензираните центрове за професионално обучение, както и училищата по чл.9,ал.1, т.2 от Закона за професионално образование и обучение.